

Meçhul Muzari

Muzari meçhul adlandırması bir fiil için şu iki özelliği ifade etmektedir:

1. Fiilin gösterdiği işin kim tarafından yapıldığının bilinmediği
2. Fiilin şimdiki zamanda gerçekleşmekte olduğu veya gelecekte gerçekleşeceği.

Muzari meçhul fiilin vezni aşağıdaki gibi olup bütün bâblardan olan fiiller için bu vezin geçerlidir.

VEZNİ	ÖRNEĞİ
يُفْعَلُ	يُكْتَبُ

Aşağıda bazı fiillerin malum ve meçhul kipleri bulunmaktadır. Fiillerdeki okunuş, yazılış ve anlam değişimlerine dikkat ediniz.

Biliniyor	يُعَلِّمُ	←	يُعَلِّمُ	Biliyor
Yaratılıyor	يُخْلَقُ	←	يُخْلَقُ	Yaratıyor
Yükseltiyor	يُرْفَعُ	←	يُرْفَعُ	Yükseltiyor
Biliniyor, tanınıyor	يُعْرَفُ	←	يُعْرَفُ	Biliyor, tanıyor
Anlaşıyor	يُفْهَمُ	←	يُفْهَمُ	Anlıyor
Yardım ediliyor	يُنَصَّرُ	←	يُنَصَّرُ	Yardım ediyor
Terkediliyor	يُتْرَكُ	←	يُتْرَكُ	Terk ediyor
Toplanıyor	يُجْمَعُ	←	يُجْمَعُ	Topluyor
Toplanıyor	يُحْشَرُ	←	يُحْشَرُ	Topluyor
Kabul ediliyor	يُقْبَلُ	←	يُقْبَلُ	Kabul ediyor
Rızıklandırılıyor	يُرْزَقُ	←	يُرْزَقُ	Rızıklandırıyor

Bu tabloya göre:

1. Meçhul muzari fiilin yapısı malum muzari ile neredeyse aynı olup tek fark hareke dizilimindedir. Meçhul muzari fiilde muzarilik harfi zammeli, fâel-fiil sâkin, aynel-fiil fethalıdır.
2. Meçhul muzari fiilin lâmel-fiilinin harekesi mâlum muzarideki durumunu korur.

Meçhul muzari fiilin şahıslara göre çekimi aşağıdaki gibidir:

Çoğul (الجمع)	İkil (المثنى)	Tekil (المفرد)	MEÇHUL MUZARİ
يُرْزِقُونَ	يُرْزِقَانِ	يُرْزِقُ	3. Şahıs (الغائب والغائبة)
rızıklandırılıyorlar	ikisi rızıklandırılıyor	rızıklandırılıyor	
يُرْزِقْنَ	تُرْزِقَانِ	تُرْزِقُ	2. Şahıs (المخاطب والمخاطبة)
rızıklandırılıyorlar	ikisi rızıklandırılıyor	rızıklandırılıyor	
تُرْزِقُونَ	تُرْزِقَانِ	تُرْزِقُ	1. Şahıs (المتكلم)
rızıklandırılıyorsunuz	ikiniz rızıklandırılıyorsunuz	rızıklandırılıyorsun	
تُرْزِقِينَ	تُرْزِقَانِ	تُرْزِقِينَ	1. Şahıs (المتكلم)
rızıklandırılıyorsunuz	ikiniz rızıklandırılıyorsunuz	rızıklandırılıyorsun	
نُرْزِقُ	نُرْزِقُ	أُرْزِقُ	1. Şahıs (المتكلم)
rızıklandırıyoruz	rızıklandırıyoruz	rızıklandırıyorum	

Görüldüğü üzere muzari fiilin meçhul kipinde, fiile bitişen ekler ve bu eklerin fiilin lâmel-fiilinde sebep olduğu ses değişimi muzari fiilin malum kipi ile aynıdır.

Meçhul-Muzari Fiili Tanıma, Okuma ve Anlama Yöntemleri	
Tanıma yolu	Yapısal olarak malum fiil gibi olup harekelenmemiş ise bir fiilin meçhul olup olmadığı ancak cümle içerisindeki kullanımı, metnin akışı veya konuşmanın bağlamından anlaşılır. Bu konu “cümle bilgisi”nde “nâibul-fâil/sözde özne” konusunda daha detaylı ele alınacaktır.
Okuma stratejisi	- Kelimenin başında bulunan muzarilik harfi dammeli, fâel-fiil sâkin ve aynel-fiili fethalı olur. Lâmel-fiilin harekesi ise fiile çekim eki bitişip bitişmemesine ve bitişen çekim eklerine göre dammeli, fethalı, sâkin veya kesralı olabilir. تُتْرَكِينَ - يُعْرَفْنَ - يُنْصَرَانِ - يُعْلَمُ - Tıpkı muzari fiilin malum kipinde olduğu gibi meçhul kipinde de önüne nasbedici veya cezmedici edatlar gelip fiilin sonunda değişikliklere neden olabilir. لَمْ يُقْبَلْ - لَنْ يُقْبَلَ - يُقْبَلُ
Anlama-Anlamlandırma yöntemi	Meçhul fiiller anlam bakımından işin kim tarafından yapıldığının bilinmediğini veya en azından söylenmemiş olduğunu ifade eder. Fiilin ayrıca muzari kipte olması, oluş veya eylemin şu an gerçekleşmekte olduğu veya gelecekte gerçekleşeceği anlamına gelir. Örneğin يُعْلَمُ fiili “bilinme” durumunun şu an gerçekleşmekte olduğunu veya gelecekte gerçekleşeceğini anlatır.

Alıştırma

(1) Verilen fiilleri meçhul kipte harekeleyiniz.

يرزق	←	يرزقون	←	ترزقون	←	أرزق	←	نرزق
يبعث	←	يبعثون	←	تبعث	←	أبعث	←	نبعث
يظلم	←	يظلمون	←	تظلم	←	أظلم	←	نظلم
ينصر	←	ينصرون	←	تنصر	←	أنصر	←	ننصر
يحشر	←	يحشرون	←	تحشر	←	أحشر	←	نحشر
يترك	←	يتركون	←	تترك	←	أترك	←	نترك

(2) Aşağıda verilen meçhul fiillerin Türkçe karşılıklarını yazınız.

.....	:	يعرف	:	يرزقون
.....	:	يقتلون	:	يترك
.....	:	يفتح	:	تظلم
.....	:	يخلقون	:	يبعثون
.....	:	يقبل	:	ننصر
.....	:	يرفع	:	ترزقون
.....	:	أنصر	:	يبعثن
.....	:	يحمل	:	ترزقون
.....	:	تعرف	:	تنصر
.....	:	يكتب	:	يظلمون
.....	:	يفهم	:	تحشرون
.....	:	تنصرون	:	يبعث

Erillik-Dişillik (Müzekker-Müennes)

Arapçada isimler yapısal olarak ya müzekker (eril) ya da müennes (dişil) olurlar.

Bazı isimler gösterdiği varlık eril veya dişil karakter taşıdığı için müzekker veya müennes olurlar. Örneğin أَبْ kelimesi erkeklik özelliği taşıyan bir varlığı gösterdiği için müzekkerdir.

Buna karşın أُمُّ kelimesi dişil bir varlığı gösterdiği için müennestir.

Bununla birlikte Arapçada bir ismin müzekker veya müennes olması her zaman gösterdiği varlığın böyle bir karakter taşımasını gerektirmez. Diğer bir ifadeyle bazı isimler gösterdiği varlıkta herhangi bir erillik veya dişillik özelliği olmadığı halde müzekker veya müennes kabul edilir. Örneğin كِتَابٌ kelimesi müzekker نِعْمَةٌ kelimesi ise müennes kabul edilir. Hâlbuki bu kelimelerin gösterdikleri varlıklarda erkeklik veya dişilik özelliği aranmaz.